तिस्रो रात्र्यस्त्वद्भिरुपोष्य भूमौ तृप्ता गावस्तर्पितेभ्यः प्रदेयाः। वत्सैः प्रीताः सुप्रजाः सोपचारास्त्र्यहं दत्त्वा गोरसैर्व्व र्त्तितव्यं।

दत्त्वा धेनुं सुव्रतां कांस्यदोहां कल्याणवत्सामपलायिनीञ्च। यावन्ति रोमाणि भवन्ति तस्यास्तावद्वर्षाण्यश्नुते स्वर्ग लोकं।

तथाऽनड्वाहं ब्राह्मणेभ्यः प्रदाय दान्तं धूर्य्यं बलवन्तं युवानं। कुलानुजीव्यं वीर्य्यवन्तं वृहन्तं भुङ्क्ते लोकान् सम्मितान् धेनुदस्य।

गोषु क्षान्तं गोशरण्यं कृतज्ञं वृत्तिग्लानं तादृशं पात्रमाहुः। वृद्धे ग्लाने सम्भ्रमे वा महार्थे कृष्यर्थं वा हौम्यहेतोः प्रसूत्यां।

गुर्व्वर्थे वा बालपुष्ट्याभिषङ्गां गां वै दातुं देशकालो विशिष्टः। अन्तर्य्याताः शक्रयज्ञानलब्धाः प्राणक्रीता निर्ज्जिता यौत काश्च। ३५२०

॥ नाचिकेत उवाच ॥ श्रुत्वा वैवस्वतवचस्तमहं पुनरब्रवं। अभावे गोप्रदातॄणां कथं लोकान् हि गच्छति।

ततोऽब्रवीद्यमो धीमान् गोप्रदानपराङ्गतिं। गोप्रदानानुकल्पन्तु गामृते सन्ति गोप्रदाः।

अलाभे यो गवां दद्याद्घृतधेनुं यतव्रतः। तस्मै ता घृतवाहिन्यः क्षरन्ते वत्सला इव।

घृतालाभे तु यो दद्यात् तिलधेनुं यतव्रतः। सदुर्गात्तारितो धेन्वा क्षीरनद्यां प्रमोदते।

तिलालाभे तु यो दद्याज्जलधेनुं यतव्रतः। सकामप्रवहां शीतां नदीमेतामुपाश्नुते। ३५२५

एवमेतानि मे तत्र धर्म्मराजो न्यदर्शयत्। दृष्ट्वा च परमं हर्षमवापमहमच्युत।

निवेदये चाहमिमं प्रियन्ते क्रतुर्म्महानल्पधनप्रचारः। प्राप्तो मया तात स मत्प्रसूतः प्रपत्स्यते वेदविधिप्रवृत्तः।

शापो ह्ययं भवतोऽनुग्रहाय प्राप्तो मया यत्र दृष्टो यमो वै। दानव्युष्टिं तत्र दृष्ट्वा महात्मन्निःसन्दिग्धान् दानधर्म्मांश्च रिष्ये।

इदञ्च मामब्रवीद्धर्म्मराजः पुनः पुनः सम्प्रहृष्टो महर्षे। दानेन यः प्रयतोऽभूत्सदैव विशेषतो गोप्रदानञ्च कुर्य्यात्।

शुद्धो ह्यर्थो नावमन्यस्व धर्म्मान् पात्रे देयं देशकालोपपन्ने। तस्माद्गावस्ते नित्यमेव प्रदेया मा भूच्च ते संशयः कश्चिदत्र। ३५३०

एताः पुरा ह्यददन्नित्यमेव शान्तात्मानो दानपथे निविष्टाः। तपांस्युग्राण्यप्रतिशङ्कमानास्ते वै दानं प्रददुश्चैव शक्त्या।

काले च शक्त्या मत्सरं वर्ज्जयित्वा शुद्धात्मानः श्राद्धिनः पुण्यशीलाः। दत्त्वा गा वै लोकममुं प्रपन्ना देदीप्यन्ते पुण्यशी लास्तु नाके।

एतद्दानं न्यायलब्धं द्विजेभ्यः पात्रे दत्तं प्रापणीयं परीक्ष्य। काम्याष्टम्यां वर्त्तितव्यं दशाहं रसैर्गवां शकृता प्रस्रवैर्व्वा।

देवव्रती स्याद्वृषभप्रदाने वेदावाप्तिर्गोयुगस्य प्रदाने। तीर्थावाप्तिर्गोप्रयुक्तप्रदाने पापोत्सर्गः कपिलायाः प्रदाने।

गामप्येकां कपिलां सम्प्रदाय न्यायोपेतां कलुषाद्विप्रमुच्येत्। गवां रसात् परमं नास्ति किञ्चित् गवां दानं सुमहत्तद्व दन्ति। ३५३५

गावो लोकांस्तारयन्ति क्षरन्त्यो गावश्चान्नं संजनयन्ति लोके। यस्तज्जानन्न गवां हार्द्दमेति स वै गन्ता निरयं पापचेताः।

यैस्तद्दत्तं गोसहस्रं शतं वा दशार्द्धं वा दश वा साधुवत्सं। अप्येका वै साधवे ब्राह्मणाय सास्यामुष्मिन् पुण्यतीर्था नदी वै।